

Aan
de gemeenteraad

Datum 13 september 2022
Zaaknummer 2022-0150008
Betreft Vervolg Samen tegen Armoede

Vergadering van
Portefeuillehouder: Peter Heijkoop
Begrotingsprogramma Sociaal en Zorgzaam Dordrecht
Kernteam/Opgave: Stad - Zorg & Ondersteuning
Auteur: Marten Meinster
E-mail: m.meinster@dordrecht.nl
Verantwoordelijke:
Openbaar: Ja

Voorgesteld besluit

het programma 'Samen tegen Armoede' onder voorbehoud [1] te continueren in de periode 2023-2026 conform dit raadsvoorstel;

de minimaregelingen voor Dordtenaren onder voorbehoud [1] uit te breiden zoals voorgesteld in de periode 2023-2026;

de door het Rijk beschikbaar gestelde POK-middelen (Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag) voor de periode 2021-2026 in te zetten ter dekking van de interventies uit dit raadsvoorstel;

het Beleidsplan schuldhulpverlening Drechtsteden 2021-2024 'SamenWerken aan perspectief' in stand te houden inclusief de daarbij horende Verordening;

een energietoeslag (2^e tranche in 2022) ter hoogte van € 500 toe te kennen aan de landelijke doelgroep, i.c. inwoners in de inkomenscategorie tot 120% van het wettelijk sociaal minimum inkomen (deze toekenning hebben we vooruitlopend op de extra Rijksmiddelen voor de energietoeslag (2e tranche in 2022) gedaan, die naar verwachting in de september- of decembercirculaire 2022 worden toegekend aan de gemeente).

een energietoeslag (2^e tranche in 2022) ter hoogte van € 300,- toe te kennen aan de groep inwoners in de inkomenscategorie 120% t/m 130% van het wettelijk sociaal minimum inkomen. We dekken deze energietoeslag (via het rekeningresultaat) uit de Algemene Stadsreserve. We wijzigen de begroting 2022 overeenkomstig de begrotingswijziging 222032.

[1] We verwerken de financiële effecten in de meerjarenbegroting 2023. Pas na het vaststellen van deze begroting door uw raad kunnen we de interventies continueren c.q. intensiveren.

Deadline

Behandeling op 13 september in het college.

Raadsvoorstel

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

De gemeente Dordrecht is verantwoordelijk voor o.a. preventie en vroegsignalering van armoede en schulden, het bieden van informatie- en advies, en het bevorderen van participatie. De GR Sociaal is verantwoordelijk voor het bieden van inkomensondersteuning en (re) integratie naar werk en het bieden van schuldhulpverlening.

Wat is het doel?

Het voorkomen en vroegtijdig signaleren van armoede- en schuldenproblematiek en het bieden van snelle en passende ondersteuning en hulp.

Wat zijn per beslispunt de argumenten en wat is hierop de toelichting?

Ad 1. Het leven in armoede en het hebben van financiële problemen en schulden vormen belemmeringen voor het participeren in de samenleving en kunnen leiden tot sociale uitsluiting. Mensen stromen moeilijker uit richting werk, vallen uit op het werk of op school, er kunnen gezondheidsproblemen ontstaan en kinderen die in armoede opgroeien hebben minder kansen dan hun leeftijdsgenoten. Om armoede en schulden in Dordrecht terug te dringen, startten we in 2018 het programma 'Samen tegen Armoede'.

Een continuering en intensivering van het programma 'Samen tegen Armoede' is noodzakelijk om ongewenste maatschappelijke gevolgen van toenemende armoede te bestrijden en te voldoen aan onze taak op het gebied van vroegsignalering van schulden. We houden daarvoor vast aan een aantal bestaande programmalijnen uit het programma 'Samen tegen Armoede', maar verschuiven op onderdelen wel de focus. Door zo vroeg mogelijk, zo veel mogelijk mensen te bereiken en helpen willen we grotere problemen en hogere kosten in de latere jaren voorkomen.

Ad 2. Uitbreiding van minimaregelingen is nodig om meer inwoners een vorm van inkomensondersteuning te bieden.

Ad 3. De door het Rijk beschikbaar gestelde POK-middelen voor het versterken van rechtsbescherming van inwoners passen bij de doelstellingen van het programma 'Samen tegen Armoede', namelijk om meer inwoners te bereiken met hulp en daardoor mede hun (rechts)positie te verbeteren.

Ad 4. Het beleidsplan schuldhulpverlening is in 2021 tot stand gekomen na een zeer uitgebreid proces waarbij gemeenteraadsleden, de cliëntenraad, de Drechtstedengemeenten en ketenpartners betrokken zijn geweest. Daarnaast sluiten het beleidsplan 'SamenWerken aan nieuw perspectief!' en de ambities daarin aan op de actualiteit en loopt het op onderdelen zelfs voor op landelijke ontwikkelingen binnen de schuldhulpverlening.

Ad 5. Op 5 juli 2022 heeft premier Rutte in en aan de Tweede Kamer toegezegd te komen met een verhoging van € 500,- van de energietoeslag voor minima in 2022. De middelen zijn toegezegd en volgen, maar vooruitlopend daarop keren we de toeslag uit aan de landelijke doelgroep.

Ad 6. Het Rijk heeft middelen beschikbaar gesteld om inwoners met een inkomen tot 120% van het wettelijk sociaal minimum te compenseren voor gestegen energiekosten. Deze compensatie is in augustus 2022 verhoogd van € 800,- naar € 1.300,-. Binnen de Drechtsteden ontvingen ook inwoners in de inkomensgroep 120% tot 130% van het wettelijk sociaal minimum een toeslag van € 600,-. Het voorstel is om deze inwoners opnieuw te compenseren met € 300,- in 2022 uit onze eigen middelen. Een eerste grove raming van deze toekenning is € 250.000. De meer exacte kosten rapporteren wij -in het eerste kwartaal van 2023- op basis van het aantal (gehonoreerde) aanvragen.

Wat zijn kanttekeningen en/of risico's bij dit voorstel?

Als lokale overheid heeft de gemeente een belangrijke rol bij het voorkomen van financiële problemen, schulden en het terugdringen van (de effecten van) armoede in Dordrecht. Echter de gemeente is niet de enige speler op dit omvangrijke speelveld. Voor een aantal cruciale factoren zijn we afhankelijk van de Rijksoverheid. Het Rijk geeft invulling aan de inkomenspolitiek, de verschillende vormen van inkomensondersteuning en Toeslagen maar ook aan de van toepassing zijnde wetgeving. Daarnaast is de Rijksoverheid, als schuldeiser en inkomensverdelers, een belangrijke veroorzaker van financiële problemen en schulden.

Op de kosten van minimaregelingen is op basis van afspraken binnen de GR Sociaal sprake van solidariteit tussen de zeven gemeenten in de GR Sociaal in de periode 2023 t/m 2025. Deze

solidariteit wordt vanaf 2023 ieder jaar met 25% afgebouwd, tot in 2026 alle gemeenten hun eigen minimabeleid volledig zelf betalen.

De Rijksmiddelen voor het toekennen van een extra energietoeslag in 2022 aan de landelijke doelgroep zijn nog niet gepubliceerd in een circulaire gemeentefonds. We lopen dus het risico, dat onze toekenningen aan de landelijke doelgroep meer zijn dan de Rijksmiddelen. Gezien de urgentie op het onderwerp energiearmoede is haast geboden en keren we de toeslagen uit aan de meest financieel kwetsbare inwoners. Ook speelt hierbij het vraagstuk van de kostenverdeling in hoeverre de Drechtsteden-gemeenten met elkaar solidair zijn.

Het is mogelijk dat er vanaf 2023 extra Rijksmiddelen beschikbaar worden gesteld voor armoedebestrijding en inkomensondersteuning. Zodra duidelijk is welke middelen er beschikbaar zijn, ontvangt uw raad een voorstel voor besteding.

Welk (participatie)proces is doorlopen om tot dit voorstel te komen?

Samen met maatschappelijke partners wordt continu invulling gegeven aan de diverse programmalijnen van het programma 'Samen tegen Armoede' en de daarbij horende projecten. Op 25 augustus jl. heeft een bijeenkomst plaats gevonden waarbij 35 deelnemers van 20 verschillende organisaties in Dordrecht hebben meegedacht over beleid wat de komende jaren nodig is om inwoners te bereiken en te helpen.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

Instemmen met Intensivering programma Samen tegen Armoede en de voorgestelde structurele dekking - Raadsvoorstel;
 Raadsinformatiebrief Beeldvormende sessie armoede- en minimabeleid 17 mei 2022 - Raadsinformatiebrief;
 Raadsinformatiebrief over Tussenevaluatie 'Samen tegen Armoede 2018-2022' - Raadsinformatiebrief;
 Raadsinformatiebrief Uitkering energietoeslagen minima - Raadsinformatiebrief;

Hoe wordt dit betaald?

De kosten voor het vervolg van het programma 'Samen tegen Armoede 2018-2022' (inclusief intensivering minimaregelingen) bedragen € 8.541.000 per jaar. Zie onderstaande tabel.

Continueren Samen tegen Armoede	2023	2024	2025	2026
Minimaregelingen	6.967.000	6.967.000	6.967.000	6.967.000
Programmaonderdelen:				
. Programmalijn 1 Inkomensondersteuning, schuldhulp en (preventieve) hulp bij geldzaken	550.000	550.000	550.000	550.000
. Programmalijn 2 Kinderarmoede	150.000	150.000	150.000	150.000
. Programmalijn 3 Werkende minima	150.000	150.000	150.000	150.000
<i>Totaal Continueren Samen tegen Armoede</i>	<i>7.817.000</i>	<i>7.817.000</i>	<i>7.817.000</i>	<i>7.817.000</i>
Intensiveren minimaregelingen [1]	2023	2024	2025	2026
Persoonlijk minimabudget	423.000	423.000	423.000	423.000
Bijzondere bijstand	74.000	74.000	74.000	74.000
SMS Kinderfonds	154.000	154.000	154.000	154.000
Tegemoetkoming kinderopvang	6.000	6.000	6.000	6.000
Stijging apparaatskosten SDD	67.000	67.000	67.000	67.000
<i>Totaal Intensiveren minimaregelingen</i>	<i>724.000</i>	<i>724.000</i>	<i>724.000</i>	<i>724.000</i>

TOTALE KOSTEN (exclusief energietoeslag)	8.541.000	8.541.000	8.541.000	8.541.000
--	-----------	-----------	-----------	-----------

[1] Genoemde bedragen zijn indicatief, gebaseerd op een rekenmodel van GR Sociaal. Buiten beschouwing blijven de solidariteitsafbouw en eventuele wijzigingen in de omvang van de huidige doelgroepen. In deze raadsperiode monitoren we dit tussentijds en treffen zo nodig bijstuuringsmaatregelen.

We willen voornoemde kosten dekken uit de 1) huidige gemeentelijke middelen van de begroting, 2) incidentele POK-middelen voor een robuuster rechtsbeschermingsstelsel (zie decembercirculaire 2021) en 3) incidentele middelen uit het Politiek Akkoord. (De middelen uit het Politieke Akkoord zijn afkomstig uit de Algemene Stadsreserve.) Pas bij het vaststellen van de meerjarenbegroting 2023 geeft u uw akkoord aan deze dekking.

Dekking	2023	2024	2025	2026
Huidige gemeentelijke middelen - inzet GR Sociaal	6.938.500	6.938.500	6.938.500	6.938.500
Huidige gemeentelijke middelen - lokaal beleid	466.000	466.000	465.000	463.000
POK-middelen uit decembercirculaire 2021 (Robuust beschermingsstelsel deels)	199.000	199.000	200.000	202.000
Politiek akkoord - continueren Samen tegen Armoede	250.000	250.000	250.000	250.000
Politiek akkoord - intensiveren minimaregelingen	687.500	687.500	687.500	687.500
TOTALE DEKKING (exclusief energietoeslag)	8.541.000	8.541.000	8.541.000	8.541.000

ENERGIETOESLAG

Voor nu veronderstellen we, dat de verwachte extra Rijksmiddelen (2^e tranche in 2022) voor de landelijke doelgroep toereikend zijn om de extra energietoeslag (raming: € 4.000.000,-) te doen uitkeren. We verwerken het vooralsnog budgettaire neutrale effect na publicatie van de extra Rijksmiddelen in de circulaire gemeentefonds.

We brengen de geraamde kosten ad € 250.000 van de € 300-regeling (via het rekeningresultaat) ten laste van de Algemene Stadsreserve. Deze belasting vindt niet plaats als dit niet nodig is, bijvoorbeeld wanneer het aantal uitgekeerde toeslagen lager uitpakt dan nu geprognostiseerd of wanneer er sprake is van een ruimere compensatie aan de gemeente vanuit het Rijk voor het uitkeren van deze toeslagen.

De benodigde middelen voor het uitkeren van de energietoeslag rapporteren wij in kwartaal 1 van 2023.

Wat is het vervolg op het raadsbesluit?

We geven uitvoering aan de plannen in het raadsvoorstel.

We publiceren een begrijpelijke publieksversie van het raadsvoorstel waarmee we aan inwoners duidelijk maken op welke manier we hen als gemeente kunnen helpen en ondersteunen.

De benodigde verordeningen voor minimaregelingen stellen wij op, en leggen we ter besluitvorming voor aan de raad.

Het college van Burgemeester en Wethouders

De raad van de gemeente DORDRECHT;

gezien het voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders van 13 september 2022 inzake Vervolg Samen tegen Armoede;

gelet op artikel 149 van de Gemeentewet;
gelet op de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) en Participatiewet (Pw);

overwegende dat:
dat sprake is van uitzonderlijke economische omstandigheden die hoge inflatie tot gevolg hebben;
dat hierdoor kosten stijgen en meer huishoudens in financiële problemen (dreigen te) komen;
dat we hierop zo snel als mogelijk dienen te anticiperen door beleid en verordeningen vast te stellen.

b e s l u i t :

het programma 'Samen tegen Armoede' onder voorbehoud [1] te continueren in de periode 2023-2026 conform dit raadsvoorstel;

de minimaregelingen voor Dordtenaren onder voorbehoud [1] uit te breiden zoals voorgesteld in de periode 2023-2026;

de door het Rijk beschikbaar gestelde POK-middelen (Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag) voor de periode 2021-2026 in te zetten ter dekking van de interventies uit dit raadsvoorstel;

het Beleidsplan schuldhulpverlening Drechtsteden 2021-2024 'SamenWerken aan perspectief' in stand te houden inclusief de daarbij horende Verordening;

een energietoeslag (2^e tranche in 2022) ter hoogte van € 500 toe te kennen aan de landelijke doelgroep, i.c. inwoners in de inkomenscategorie tot 120% van het wettelijk sociaal minimum inkomen (deze toekenning hebben we vooruitlopend op de extra Rijksmiddelen voor de energietoeslag (2e tranche in 2022) gedaan, die naar verwachting in de september- of decembercirculaire 2022 worden toegekend aan de gemeente).

een energietoeslag (2^e tranche in 2022) ter hoogte van € 300,- toe te kennen aan de groep inwoners in de inkomenscategorie 120% t/m 130% van het wettelijk sociaal minimum inkomen. We dekken deze energietoeslag (via het rekeningresultaat) uit de Algemene Stadsreserve. We wijzigen de begroting 2022 overeenkomstig de begrotingswijziging 222032.

[1] We verwerken de financiële effecten in de meerjarenbegroting 2023. Pas na het vaststellen van deze begroting door uw raad kunnen we de interventies continueren c.q. intensiveren.

Aldus besloten in de vergadering van